

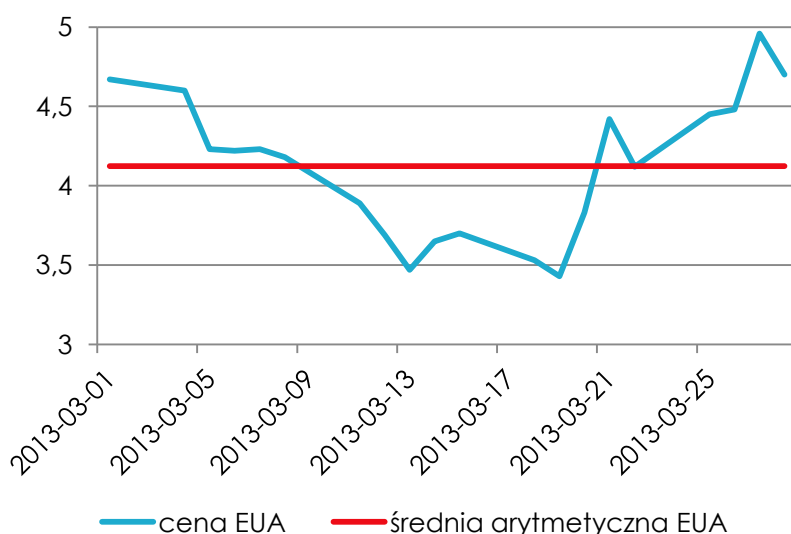
Raport z rynku CO₂

Nr 12, marzec 2013

Analiza kształtowania się poziomu cen jednostek EUA w marcu

Dzienne ceny zamknięcia uprawnień EUA na rynku spot w marcu 2013 roku poruszały się w przedziale od 3,43 do 4,96 euro. Poziom minimum cenowego został wyznaczony 19

Wykres 1. Dienne ceny zamknięcia uprawnień EUA na rynku spot w marcu 2013 roku [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Point Carbon

marca (3,43 euro), natomiast poziom maksimum w przedostatnim dniu handlowym miesiąca (4,96 euro – 27 marca). W porównaniu do poprzedniego miesiąca zakres zmienności cen uprawnień EUA w marcu był prawie o 17 punktów

procentowych wyższy niż w lutym i stanowił aż 44,61% cenowego minimum marca. Wysoka rozpiętość cen uprawnień EUA mogła świadczyć o dużej nerwowości, która pojawiła się na rynku.

W pierwszych dziewięciu transakcyjnych dniach marca ceny uprawnień EUA systematycznie traciły na wartości (do poziomu 3,47 euro w dniu 13 marca). Jedną z przyczyn spadków były niskie notowania gazu, ropy oraz energii elektrycznej na światowych rynkach. Ponadto, pojawiły się informacje o dołączeniu Grecji do państw (Polska, Cypr) przeciwnych wprowadzeniu czasowego wycofania części uprawnień EUA z rynku handlu emisjami w ramach tzw. backloadingu. Pesymistyczne nastroje wśród

inwestorów budziło również opóźnienie oficjalnego stanowiska Niemiec w sprawie wprowadzenia backloadingu, które zostanie przedstawione dopiero w połowie kwietnia. W dniu 14 marca na posiedzeniu europarlamentarzystów odbyło się głosowanie w sprawie Komunikatu Komisji *Plan działań w zakresie energii do roku 2050* (KOM(2011) 885), który zawierał poparcie dla backloadingu. Wynik głosowania co prawda nie niósł za sobą zmiany prawnej, jednakże stanowił w pewnym stopniu tło odnośnie głosowania, które odbędzie się w kwietniu i które zdecyduje o przyszłości EU ETS. Na głosowaniu w dniu 14 marca minimalną przewagą głosów (292 za, 289 przeciw) opowiedziano się za wprowadzeniem backloadingu.

Pomyślny wynik głosowania zaowocował wzrostem ceny uprawnień EUA w następnych dwóch dniach (do 15 marca). Jednakże na początku tygodnia, w dniu 18 marca, pomysł ratowania cypryjskiej gospodarki (konfiskata

części kapitału firm i osób fizycznych ulokowanego na kontach bankowych) najprawdopodobniej wpłynął na niższe notowania kursu ceny uprawnień EUA.

Po dwóch dniach spadków, w dniu 19 marca, cena uprawnień EUA osiągnęła najniższą wartość w miesiącu, tj. 3,43 euro. w kolejnym dniu okazało się, że sytuacja cypryjskiej gospodarki nie miała aż tak znaczącego wpływu na deprecjację ceny uprawnień EUA, ponieważ zyskała ona aż 11,66%. Do tego wzrostu w szczególności przyczyniła się informacja o przyłączeniu się rządu Węgier do krajów wspierających wprowadzenie czasowego wycofania części uprawnień. Dzień po przystąpieniu Węgier, do zwolenników backloadingu dołączyły również rządy Słowenii i Irlandii, co skutkowało dalszym wzrostem cen uprawnień EUA.

Warto zauważyć, że w okresie omawianego wzrostu „od dołu” została przekroczona średnia arytmetyczna z 20 dni transakcyjnych marca (poziom 4,12 euro - czerwona linia na wykresie 1). W kolejnych dniach marca cena uprawnień EUA potwierdziła tendencję wzrostową tworząc poziom wsparcia dokładnie w punkcie wyznaczonym przez średnią arytmetyczną marca. W efekcie ceny uprawnień EUA „poszybowały” do maksimum cenowego (4,96 euro) w przedostatnim dniu transakcyjnym (27 marca). Czynnikiem pro-wzrostowym były przede wszystkim rosnące ceny energii elektrycznej i gazu na rynkach oraz oświadczenie Komisarz KE ds. Klimatu, Connie Hedegaard, która powiedziała, że jest pewna, co do przegłosowania wprowadzenia backloadingu na głosowaniu Parlamentu Europejskiego w dniu 16 kwietnia.

W ostatnim dniu transakcyjnym przed nadchodzącymi Świątami Wielkanocnymi cena uprawnień EUA spadła o 5,24% do 4,70 euro.

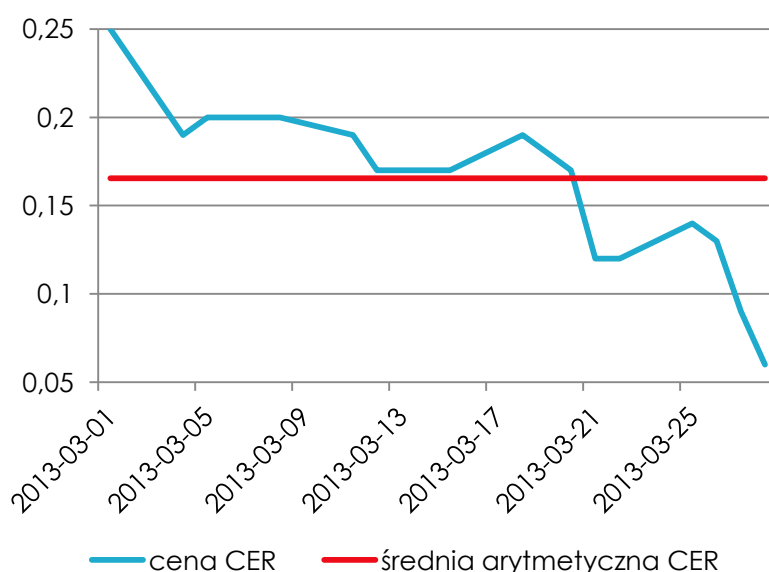
Wydaje się, że trend wzrostowy powinien być kontynuowany również w kwietniu, przynajmniej do czasu głosowania Parlamentu Europejskiego nad przyjęciem backloadingu. Od wyników tego głosowania będzie zależał kierunek, w którym podąży rynek.

Analiza kształtowania się poziomu cen jednostek CER w marcu

Dzienne ceny zamknięcia jednostek CER na rynku spot w marcu 2013 roku (przedstawione na Wykresie 2) poruszały się w korytarzu cenowym wyznaczonym przez skrajne punkty miesięcznego minimum (0,06 euro) oraz maksimum (0,25 euro). Zakres zróżnicowania cen jednostek CER w marcu wyniósł 0,19 euro.

Ceny CER w marcu, po chwilowym wzroście odnotowanym w lutym, ponownie zaczęły obniżać swoją wartość zbliżając się coraz

Wykres 2. Dienne ceny zamknięcia jednostek CER na rynku spot w marcu 2013 roku [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Point Carbon

bardziej do poziomu zero (najniższa odnotowana wartość, w ostatnim dniu transakcyjnym miesiąca, wyniosła 0,06 euro). Znaczący spadek cen jednostek CER w ostatnich miesiącach oraz osiągnięcie wartości cen poniżej 10 eurocentów – najniższych w historii – pokazało jak niską wartość rynkową mają obecnie jednostki CER.

Zmienność cen jednostek CER w marcu była znacząca, a przeważającym trendem był trend spadkowy. Średnia arytmetyczna z całego miesiąca (czerwona linia na wykresie 2), na poziomie 0,17 euro, była wyższa o 18% od średniej z poprzedniego miesiąca, co wynikało z wysokiego poziomu cen na początku marca. Wykres kształtowania się cen jednostek CER zrównał się z notowaniami w okresie 12-15 marca, a ostatecznie przeciął linię średniej 20 marca. Od tego dnia, mimo wcześniejszego dość stabilnego poziomu notowań (pomiędzy 0,17 a 0,20 euro w okresie 4-20 marca), cena zaczęła spadać, by zakończyć miesiąc notowaniem na poziomie 0,06 euro. Tak niski poziom notowań (poniżej 0,10 euro), który w marcu miał miejsce dwukrotnie (w dniach 27 i 28 marca), nie występował do tej pory na rynku spot. Na tej podstawie można wnioskować, że jeśli sytuacja nie ulegnie zmianie to utrzyma się skrajnie niski poziom cen jednostek CER lub staną się one zupełnie bezwartościowe.

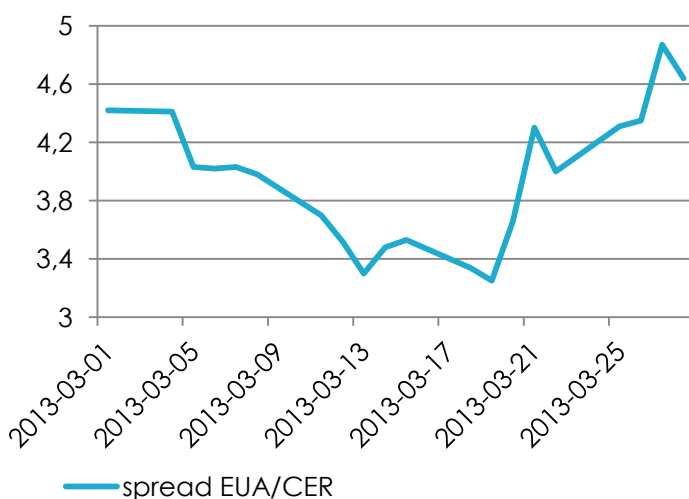
Marcowy spread EUA/CER

Należy zauważyć, że wykres spreadu EUA/CER (wykres 3) wygląda niemal identycznie jak wykres cen uprawnień EUA (wykres 1).

Spread EUA/CER w pierwszym dniu handlowym miesiąca znajdował się na dość wysokim poziomie 4,42 euro. Jednak w związku ze spadkiem notowań uprawnień EUA spread zaczął stopniowo tracić na wartości. Pomiędzy 12 a 19 marca spread oscylował na

bardzo niskim poziomie, pomiędzy 3,25 a 3,53 euro. Po 19 marca spread zmienił kierunek na wzrostowy na skutek pojawienia się dywergencji, czyli równoczesnego wzrostu cen uprawnień EUA i spadku cen jednostek CER na rynku spot. Jednakże koniec miesiąca nie było okresem ciągłego wzrostu – na wykresie 3 widać dwa piki w dniach 21 i 27 marca.

Wykres 3. Spread EUA/CER w marcu 2013 r. [w euro]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych Point Carbon

W marcu spread nie przekroczył bariery 5 euro, najwyższy poziom spreadu został osiągnięty 27 marca i wyniósł 4,87 euro i był to najbardziej korzystny moment do zamiany jednostek CER na uprawnienia EUA. Najgorszym dniem do wymiany był 19 marca z wartością spreadu na poziomie 3,25 euro.

Kompilacja najważniejszych wydarzeń rynkowych w marcu 2013 roku:

- **7 marca** – Kanclerz Niemiec Angela Merkel wypowiada się na temat dalszego postępowania w sprawach rynku EU ETS. Stwierdza, że jeżeli zaistnieje potrzeba ingerencji w rynek to taką akcją powinno się wykonać.

- ▶ **11 marca** – Grecja dotacza do przeciwników (Polska i Cypr) wprowadzenia backloadingu. Rzecznik prasowy greckiego Ministerstwa Środowiska ogłasza sprzeciw wobec niektórych punktów propozycji wycofania części uprawnień rynku EU ETS, jednak nie określił których.
- ▶ **12 marca** – Odwołano unijną aukcję 3,46 mln uprawnień na platformie EEX z powodu nieosiągniętej ceny minimalnej. Sukcesem natomiast kończy się sprzedaż 2 mln uprawnień z tytułu rezerwy NER300 na aukcji flamandzkiej.
- ▶ **13 marca** – Niemiecki minister środowiska Peter Altmaier oświadcza, że oficjalne stanowisko Niemiec dotyczące częściowego wycofania uprawnień z rynku handlu uprawnieniami do emisji zostanie przedstawione dopiero w połowie kwietnia.
- ▶ **14 marca** – Na posiedzeniu europarlamentarzystów odbywa się głosowanie w sprawie przyjęcia lub odrzucenia planów ingerencji KE w rynek handlu uprawnieniami. Wynik ma charakter symboliczny, jednakże daje pewien obraz wyników głosowania, które odbędzie się w kwietniu i które zdecyduje o przyszłości EU ETS. Na obecnym głosowaniu minimalną przewagą głosów (292 za, 289 przeciw) opowiedziano się za przyjęciem ingerencji w rynek handlu uprawnieniami do emisji.
- ▶ **18 marca** – Przedstawiono pomysł ratowania gospodarki Cypru (konfiskata części kapitału firm i osób fizycznych ulokowanego na kontach bankowych), w związku z tym europejski rynek handlu uprawnieniami zanotował spadki cen uprawnień EUA.
- ▶ **20 marca** - Rząd Węgier popiera pomysł wprowadzenia backloadingu.
- ▶ **21 marca** - Rządy Słowenii i Irlandii popierają pomysł wprowadzenia

backloadingu, natomiast rząd Malty deklaruje brak sprzeciwu wobec opcji tymczasowego usunięcia części uprawnień z rynku (oznacza to wstrzymanie się od głosu bądź poparcie pomysłu).

- ▶ **27 marca** – Komisarz KE ds. Klimatu Connie Hedegaard stwierdza, że jest pewna przegłosowania propozycji wprowadzenia backloadingu na sesji plenarnej Parlamentu Europejskiego w dniu 16 kwietnia.

Marcowa aktualizacja prognoz cen uprawnień EUA w latach 2013-2020

Prognozowania cen uprawnień EUA w przyszłym okresie EU ETS można dokonać według dwóch obecnie przyjmowanych sposobów, tj.: według projekcji EUA w poszczególnych latach wykonywanych przez znane instytucje finansowe takie jak np. Barclays czy Point Carbon lub poprzez notowania kontraktów terminowych futures¹, których instrumentem bazowym są uprawnienia EUA, a termin wygaśnięcia kontraktu przypada na grudzień kolejnego roku.

¹ Kontrakt future to instrument finansowy, będący rodzajem umowy, zawartej pomiędzy kupującym (sprzedającym) a giełdą, w której sprzedający zobowiązuje się sprzedać określony instrument bazowy za ściśle określoną cenę w ściśle określonym terminie. Standardowe kontrakty terminowe wygasają w grudniu danego roku (do tego czasu można nimi obracać na giełdzie). Najbardziej płynnym obecnie rynkiem kontraktów EUA futures jest ICE/ECX z siedzibą w Londynie.

Tabela 1: Notowania cen kontraktów terminowych futures EUA z dnia 5 kwietnia 2013 r. [w euro]

Rodzaj kontraktu/prognoza cen EUA	Rok z okresu 2013-2020							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ICE ECX EUA Futures December*	5,15	5,38	5,63	5,89	6,00	6,37	6,76	7,15
Średnia w całym okresie	6,04							

*z terminem zapadalności w grudniu danego roku.

Źródło : www.barchart.com

W tabeli 1 zamieszczono informacje o wycenach grudniowych kontraktów terminowych EUA z najbardziej płynnego w tej chwili rynku uprawnień EUA (o najwyższym wolumenie transakcji) – giełdy ICE/ECX. Dane, o których mowa powyżej, zostały opublikowane w dniu 5 kwietnia 2013 roku. Biorąc pod uwagę fakt, że termin zapadalności kontraktów przypada na ostatni miesiąc każdego roku notowań, posłużono się okresem 2013-2020.

Na dzień 5 kwietnia 2013 r. kontrakty na koniec roku 2020 rynek terminowy wycenia na 7,15

euro. W poprzednim miesiącu (w dniu 6 marca) kontrakty nie tylko na 2020, ale również na pozostałe lata były niższe, średnio o 0,9 euro za uprawnienie. Największą różnicę można zauważyć w kontrakcie na 2018 rok – 1,20 euro. Należy mieć świadomość, że coraz więcej inwestorów liczy na przyjęcie na głosowaniu Parlamentu Europejskiego propozycji odłożenia w czasie 900 mln uprawnień EUA z tytułu backloadingu. Stąd wzrost wartości kontraktów terminowych.

W tabeli 2 zamieszczono prognozy cen EUA w okresie 2013-2020 czterech instytucji

Tabela 2: Okresowe szacunki cen uprawnień EUA oraz jednostek CER [w euro]

Instytucja/okres	2013		2014		2015		2013-2020	
	EUA	CER	EUA	CER	EUA	CER	EUA	CER
jednostki								
Barclays Capital	x	x	x	x	x	x	x	x
Point Carbon	6	0,50	11	0,55	14	0,60	11	0,45
Consus	4,31	0,13	5,24	0,17	6,75	0,21	6,95	0,23
Solvay Energy Service	10	2,50	11	3	12	3	12,10	2
Nomisma Energia	4,60	0,20	7	0,30	8,60	0,60	11,10	0,50
Średnia	6,23	0,83	8,56	1,01	10,34	1,10	10,29	0,80

Źródło: Point Carbon, 4 marca 2013 r.

finansowych i analitycznych. W związku z odejściem jednego z czołowych analityków rynku EU ETS, Trevora Sikorskiego, Barclays Capital w tym miesiącu nie opublikowało prognozy cen uprawnień EUA. Wśród pozostałych instytucji jedynie Consus obniżył wartości prognozowanych cen EUA i CER we wszystkich okresach. Analitycy Point Carbon zmienili jedynie prognozę ceny uprawnień do emisji na 2013 rok – spadek o 2 euro w porównaniu do poprzedniej prognozy. Nomisma Energia najbardziej zmieniła prognozowaną cenę EUA na III okres rozliczeniowy, podobnie jak Point Carbon, obniżyła wartość o 1,9 euro. Według Solvay Energy Service, która przedstawiła prognozę taką samą jak miesiąc wcześniej, prognozowane ceny nie będą niższe niż 10 euro, a w całym II okresie rozliczeniowym będą miały średnią powyżej 12 euro.

Patrząc na ceny jednostek CER pod koniec marca (najniższa cena w całej historii – 0,06 euro) instytucje prawdopodobnie zweryfikują prognozy i obniżą przewidywaną wartość tych jednostek w kolejnych okresach. Największym optymistą co do cen jednostek CER jest ponownie Solvay Energy Service, według którego w tym roku ceny wspomnianych jednostek osiągną 2,5 euro.

Polityka klimatyczno-energetyczna w perspektywie do 2030 r. w nowych dokumentach Komisji Europejskiej

Komisja Europejska w dniu 27 marca 2013 r. przedstawiła trzy dokumenty mające znaczenie dla kształtowania się ram polityki klimatyczno-energetycznej. Pierwszy z nich, **GREEN PAPER – A 2030 framework for climate and energy policies**, COM(2013) 169, ma wyznaczyć cele w perspektywie do 2030 r. Drugi dokument opublikowany przez Komisję, **Consultative Communication on the future of carbon capture and storage (CCS) in Europe**, COM(2013) 180, analizuje rozwój technologii

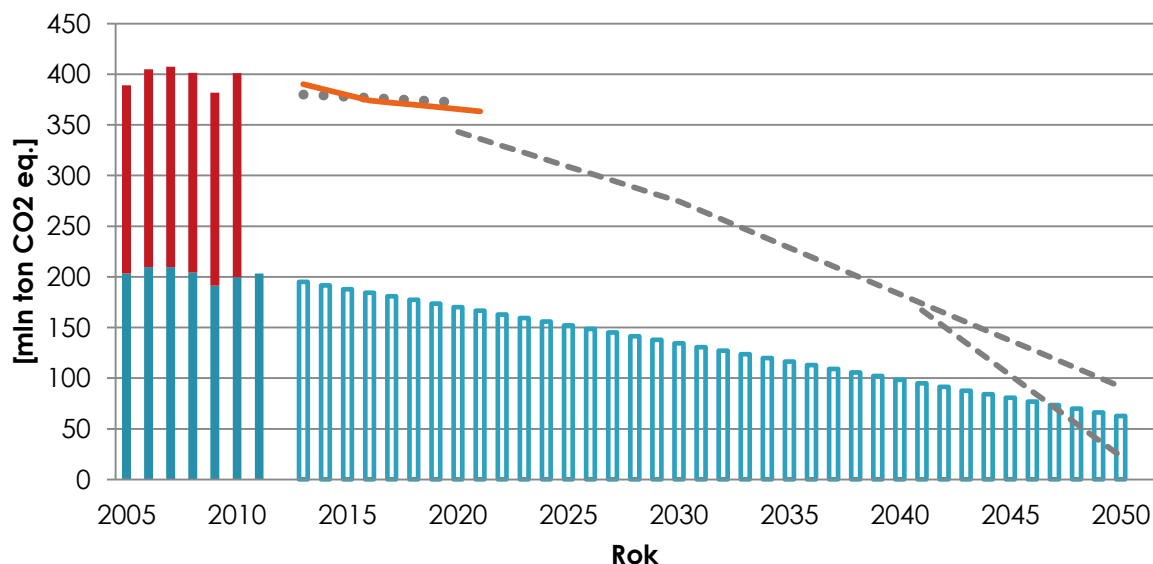
CCS². Komisja przyjęła również raport w zakresie realizacji celów dla OZE w poszczególnych państwach członkowskich - **Renewable energy progress report**, COM(2013) 175. Pełen pakiet dokumentów i odesłania do konsultacji społecznych dostępne są [tutaj](#).

Przygotowana przez Komisję zielona księga zawiera opis obecnego kształtu polityki zarówno w zakresie klimatu (redukcja emisji CO₂), jak i energii (OZE, efektywność energetyczna, bezpieczeństwo dostaw). W perspektywie 2030 dokument odwołuje się do 40% celu redukcji w porównaniu do roku bazowego 1990 zawartego w dwóch komunikatach Komisji, tj. *Planie działania prowadzącym do przejścia na konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną do 2050 r.* (KOM(2011) 112) oraz *Planie działań w zakresie energii do roku 2050* (KOM(2011) 885) (tzw. roadmapy). Na Rys. 4 zostały przedstawione dane o emisjach historycznych i prognozowanych oraz założonym w roadmapach celu redukcyjnym. Green paper kończy się serią pytań o kształtowanie polityki w horyzoncie czasowym do 2030 r. Pytania te, adresowane do konsultacji społecznych, które trwają do 2 lipca 2013 r. i dotyczą wniosków płynących z dotychczasowego funkcjonowania ram polityki energetyczno-klimatycznej:

- wyznaczenia celu na 2030;
- możliwych do zastosowania instrumentów;
- ochrony konkurencyjności i zapewnienia dostaw energii;
- podziału wysiłków redukcyjnych.

² Technologia składowania i wychwytywania CO₂.

Rys. 4. Zestawienie emisji gazów cieplarnianych w PL i zakładanych przez KE celów do 2050 r.

- Emisja non ETS
- Emisja EU ETS
- Cel w EU ETS wyznaczony liniowym średniorocznym współczynnikiem redukcji emisji - 1,74%
- - - Cel redukcyjny GHG "Mapa Drogowa 2050" (-25% w 2020, -40% w 2030, -60% w 2040, od -80 do -95% w 2050 /dla roku bazowego 1990)
- Cel redukcyjny GHG wynikający z PEK, łącznie EU ETS + non-ETS (-21% ETS, +14 non ETS)
- Krajowa prognoza emisji GHG (KOBiZE)

Źródło: opracowanie własne KOBiZE

Komunikat ws. CCS ma na celu identyfikację barier, które ograniczyły rozwój technologii wychwytywania i składowania CO₂. Pokazuje on również możliwości promocji wykorzystania tej technologii. Przypomnijmy, że jednym z demonstracyjnych projektów CCS miał być projekt zlokalizowany w Bełchatowie, który jednak ze względu na niskie ceny uprawnień do emisji oraz brak odpowiedniego wsparcia

finansowego został zawieszony i na chwilę obecną wykreślony z listy NER300³.

W raporcie przedstawiającym rozwój odnawialnych źródeł energii Komisja na podstawie informacji przekazanych przez państwa członkowskie zaprezentowała dane o udziale OZE w miksie energetycznym UE i celu pośrednim wyznaczonym na lata

³ NER300 to instrument finansowy zarządzany przez Komisję, Europejski Bank Inwestycyjny oraz państwa członkowskie, który został stworzony dzięki wydzieleniu specjalnej puli uprawnień (300 mln) na niskoemisyjne innowacyjne inwestycje na podstawie art. 10(a) ust. 8 dyrektywy EU ETS.

2011/2012 r. Sumaryczny cel, tj. 10,7% udziału OZE w finalnej konsumpcji energii na poziomie UE, został osiągnięty, jednak dwa państwa (Łotwa i Malta) nie uzyskały wyznaczonego dla nich celu.

Dyskusja nad wyznaczeniem ram polityki energetyczno-klimatycznej do 2030 r. jest odrębnym wątkiem w stosunku do dwóch już opublikowanych dokumentów Komisji, tj.: propozycji wprowadzenia backloadingu (więcej na ten temat można znaleźć w biuletynie KOBiZE nr 4 i 11) oraz oceny funkcjonowania rynku w 2012 r. wraz z 6 propozycjami reformy EU ETS (biuletyn KOBiZE nr 8 i 11).

Projekt nowego światowego porozumienia w sprawie zmian klimatu

W dniu 26 marca 2013 r. Komisja Europejska rozpoczęła proces konsultacji projektu nowego światowego porozumienia w sprawie zmian klimatu, które ma zostać przyjęte w 2015 r. W tym celu Komisja Europejska przyjęła Komunikat Konsultacyjny pt. „*The 2015 International Climate Change Agreement: Shaping international climate policy beyond 2020. Consultative Communication*” ([tutaj](#)).

W dokumencie postawiono szereg ważnych pytań i zaproszono zainteresowane strony, państwa członkowskie i instytucje UE do przedstawienia opinii i stanowiska na temat kształtu zaplanowanego na 2015 r. nowego porozumienia, które zacznie obowiązywać w 2020 r.

Konsultacje społeczne w sprawie komunikatu potrwać do dnia 26 czerwca 2013 r. Następnie Komisja przeanalizuje otrzymane odpowiedzi, które zostaną wykorzystane przy opracowaniu stanowiska UE.

W dniu 17 kwietnia 2013 r. w Brukseli odbędzie się konferencja na temat Komunikatu dla zainteresowanych stron. Aby wziąć udział w konferencji należy zarejestrować się do dnia

12 kwietnia 2013 r. poprzez stronę internetową KE (więcej informacji [tutaj](#)).

Utrzymanie globalnego ocieplenia na poziomie poniżej 2°C

Strony Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu (UNFCCC) rozpoczęły negocjacje nowego porozumienia klimatycznego w 2011 r. w Durbanie, a proces konsultacji społecznych nad jego kształtem zbiega się ze zintensyfikowanymi negocjacjami w tym roku. Porozumienie planowane w 2015 r. ma objąć wszystkie państwa świata zarówno te, które przyjęły na siebie wiążące zobowiązania, jak i te bez wiążących zobowiązań redukcyjnych w ramach Konwencji Klimatycznej i Protokołu z Kioto. UE oraz Australia przyjęły drugi okres zobowiązań Protokołu z Kioto (w latach 2013 – 2020), a około 60 innych państw świata przyjęło różne typy niewiążących zobowiązań mających na celu redukcję lub ograniczenie wzrostu emisji gazów cieplarnianych. Nowe światowe porozumienie ma ustanowić jeden spójny reżim klimatyczny dla wszystkich państw.

Negocjacje na temat możliwych rozwiązań pozwalających na zwiększenie poziomu redukcji emisji

Równoległe do negocjacji dotyczących kształtu nowego międzynarodowego porozumienia klimatycznego odbywają się negocjacje na temat możliwych rozwiązań pozwalających na zwiększenie poziomu redukcji emisji - jeszcze przed wejściem w życie nowego porozumienia w 2020 r. Negocjacje te odbywają się w ramach Platformy z Durbanu i są prowadzone w świetle tzw. luki emisyjnej wynikającej z zadeklarowanych przez państwa zobowiązań redukcyjnych na 2020 r., a koniecznością utrzymania wzrostu temperatury poniżej 2°C i powstrzymania globalnego ocieplenia (więcej informacji na ten temat można znaleźć w raporcie UNEP [2012 Emissions Gap report](#)). Komunikat Komisji

skupia się na kształcie projektu nowego porozumienia, ale jednocześnie pokazuje, że działania globalne podjęte przed 2020 r. będą kluczowe dla ustalenia kształtu polityki i osiągnięcia celu jakim jest przyjęcie nowego porozumienia klimatycznego.

Komisja Europejska przyjęła krajowe limity emisji gazów cieplarnianych dla sektorów nieobjętych EU ETS na lata 2013–2020

Komisja Europejska przyjęła projekt decyzji zawierający roczne limity emisji gazów cieplarnianych (tzw. *Annual Emission Allocations – AEA*), obejmujących CO₂, CH₄, N₂O, SF₆ oraz grupy gazów HFCs i PFCs, z sektorów nieobjętych europejskim systemem handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) dla każdego z państw członkowskich (informację ze strony Komisji oraz projekt decyzji można znaleźć [tutaj](#)). Dokument ten wdraża przepisy decyzji w sprawie wysiłków podjętych przez państwa członkowskie, zmierzających do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w celu realizacji do roku 2020 zobowiązań Wspólnoty dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych (tzw. decyzji no-ETS; Effort Sharing Decision – ESD), w której dla Polski zapisano możliwość zwiększenia emisji w sektorach poza EU ETS o 14% w odniesieniu do 2005 r. Sektory objęte decyzją non-ETS obejmują przede wszystkim transport (poza lotnictwem), sektor komunalno-bytowy, rolnictwo (poza leśnictwem) oraz gospodarkę odpadami. Określenie limitów emisji dla państw członkowskich stanowi element wypełniania zobowiązań mających na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych do 2020 r., podjętych przez Unię Europejską w ramach Pakietu energetyczno-klimatycznego oraz II okresu zobowiązań Protokołu z Kioto.

Roczne limity dla Polski zostały zatwierdzone na potrzeby decyzji AEA w połowie 2012 r. po dokonaniu unijnego przeglądu technicznego inwentaryzacji emisji opracowanej za lata 1988-2010. Na podstawie danych o emisji dla roku 2005, z wyłączeniem emisji pochodzącej

z sektorów objętych EU ETS oraz z lotnictwa, i wyznaczonego procentowo celu oszacowany został roczny limit emisji dla 2020 r. Roczne limity dla lat 2013-2019 zostały wyznaczone linią prostą łączącą emisję w roku 2009 (obliczoną jako średnią emisję dla lat 2008–2010) i w 2020. W decyzji limity emisji podano w dwóch załącznikach: w załączniku I zostały one obliczone z zastosowaniem wskaźników ocieplenia (Global Warming Potential – GWP) z 2-go raportu IPCC (obecnie obowiązujących w raportowaniu do konwencji UNFCCC i UE), natomiast w załączniku II – z zastosowaniem wskaźników GWP z 4-go raportu IPCC. Takie podejście wynika to przepisów decyzji 15/CP.17 określającej konieczność stosowania wskaźników GWP z 4-go raportu IPCC w inwentaryzacjach emisji gazów cieplarnianych za rok 2013 i lata następne.

Oszacowany dla Polski roczny limit emisji dla sektorów nieobjętych EU ETS dla 2020 r. wynosi 204 633 590 ton ekw. CO₂ wg obecnie stosowanych wskaźników GWP oraz 211 873 014 ton ekw. CO₂ przy zastosowaniu wskaźników GWP z 4 raportu IPCC.

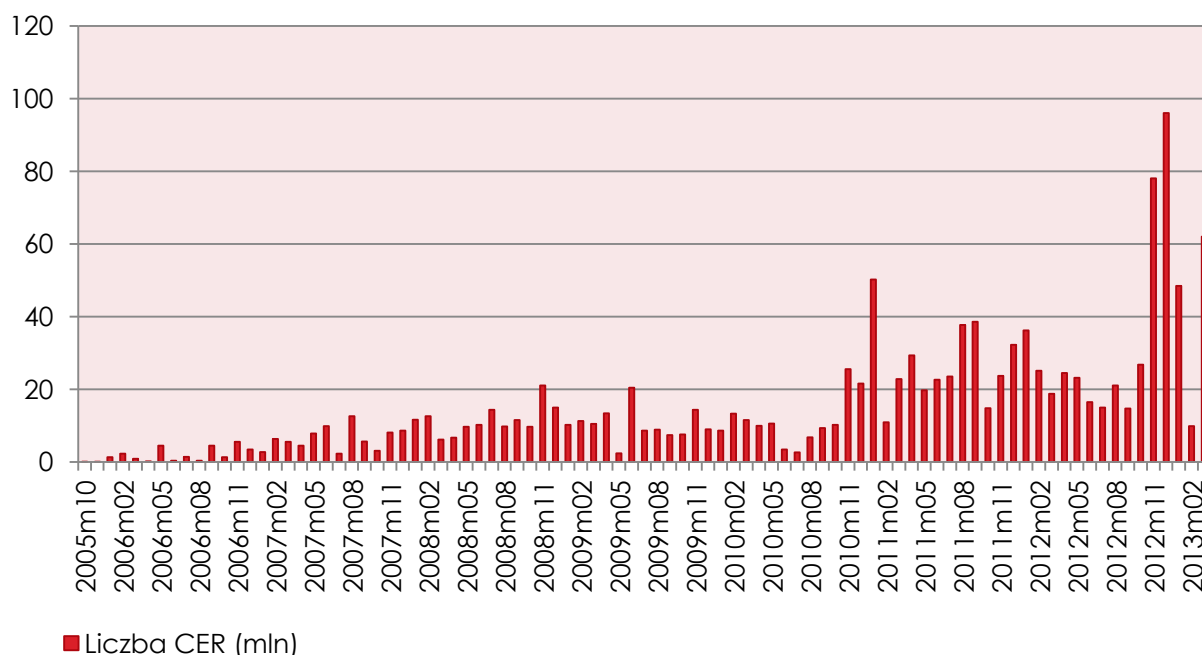
Pomimo umożliwienia przez decyzję non-ETS wykorzystania mechanizmów elastycznych, przenoszenia części rocznego limitu AEA na kolejny rok w ramach państwa członkowskiego, jak również przekazywania jego części innym państwom (do 5%) – kraje są zobowiązane do wdrażania polityk i działań mających na celu ograniczanie emisji gazów cieplarnianych.

Światowa podaż jednostek CER

Z danych publikowanych przez Sekretariat Konwencji Klimatycznej⁴ wynika, że do końca marca zarejestrowanych zostało 6690 projektów CDM (ang. *Clean Development Mechanism*). Liczba wydanych jednostek CER w marcu wyniosła ok. 62 mln i w tej chwili

⁴ www.unfccc.int

Rys. 5. Wydawanie jednostek CER w latach 2005-2013

Źródło: www.unfccc.int

całkowita liczba wydanych jednostek wynosi 1270 mln.

Rys. 5 obrazuje jak kształtowało się wydawanie jednostek CER w latach 2005-2013.

Światowa podaż jednostek ERU

Z danych publikowanych co miesiąc przez Sekretariat Konwencji Klimatycznej dotyczących wydawanych jednostek ERU wynika, że w marcu wydano ok. 52 mln jednostek. Należy podkreślić, że ok. 45 mln, czyli ponad 85% zostało wydanych w związku z projektami JI z Ukrainy. W sumie od początku roku Ukraina wydała już 61,4 mln ERU w związku z projektami realizowanymi w ramach ścieżki I⁵ i tylko 0,5 mln w związku z projektami realizowanymi w ramach ścieżki II⁶.

⁵ Zgodnie ze Ścieżką I kraj goszczący projekty może samodzielnie określić zasady i procedury oceny, zatwierdzania i weryfikacji projektów JI.

⁶ Ścieżka II jest procedurą określoną międzynarodowo w Decyzji 9/CMP.1 i wiąże się z zewnętrzną oceną i weryfikacją projektów JI przez powołany do tego celu

Poniższa tabela przedstawia informacje nt. wydawania jednostek ERU od początku 2013 r.

Tabela 3. Wydawanie jednostek ERU w 2013 r.

Kraj goszczący	Ścieżka I	Ścieżka II
Bułgaria	242 432	
Czechy	16 401	
Finlandia	74 866	
Francja	914 415	
Niemcy	535 874	
Litwa		1 616 162
Nowa Zelandia	235 784	
Polska	3 137 132	
Rosja	1 016 264	
Hiszpania	1 030 712	
Szwecja		131 461
Ukraina	61 391 427	455 073
Belgia	400 034	

Źródło: opracowanie KOBiZE na podstawie danych UNFCCC

Komitet Nadzorujący JI (JISC) oraz akredytowane niezależne jednostki (AIE).

Podaż jednostek ERU z Polski

W marcu w Rejestrze Unii dokonano transferu ok. 2,6 mln ERU za redukcje emisji osiągnięte w związku z realizacją 11 projektów wspólnych wdrożeń. Największy transfer dotyczył projektu „Katalityczna redukcja N₂O w reaktorach utleniania amoniaku instalacji kwasu azotowego w Puławach, Polska”. Natomiast całkowita liczba jednostek ERU wydanych w związku z realizacją projektów realizowanych w Polsce wyniosła dotychczas prawie 17 mln.

Informacje z rynku CER/ERU

Na początku marca odbyło się 72. spotkanie Rady Zarządzającej CDM (ang. CDM EB – CDM Executive Board), na którym Rada uzgodniła 22 rekomendacje⁷, które mają pomóc w tym, aby mechanizm CDM stał się bardziej skutecznym i efektywnym narzędziem w walce ze zmianami klimatu. Strony Protokołu z Kioto będą miały możliwość dyskusji na temat rekomendacji Rady na kolejnej sesji negocjacyjnej, która odbędzie się w czerwcu w Bonn. Przegląd ten ma doprowadzić do uzgodnienia w czasie COP19 w Warszawie decyzji dotyczących wytycznych i procedur dla CDM. Ponadto na spotkaniu Rada zajęła się również tematem zwiększenia roli projektów związanych z transportem w ramach mechanizmu. Zwróciła się do Sekretariatu Konwencji Klimatycznej z prośbą o stworzenie narzędzia, które pomoże wyznaczać linie bazowe dla tego sektora oraz stworzenie wytycznych, które ułatwią wdrażanie projektów na poziomie krajowym.

Pod koniec marca odbyło się 31 spotkanie Komitetu Nadzorującego JI (ang. JISC – Joint Implementation Supervisory Committee), w efekcie którego przyjęto plan działania na kolejne dwa lata, które mogą okazać się bardzo trudne dla tego mechanizmu, szczególnie w kontekście sytuacji na rynku CO₂ oraz rekordowo niskiej ceny jednostek

ERU. W czasie COP18 w Doha w 2012 r. JISC przedstawił szczegółowe rekomendacje dotyczące usprawnienia mechanizmu, wśród nich stworzenie jednego organu zarządzającego JI oraz jednej ścieżki realizacji projektów. Prace nad przeglądem wytycznych dla mechanizmu JI będą kontynuowane w czasie sesji w Bonn, a ich konsekwencją będzie podjęcie decyzji na COP19 w tej sprawie.

Finlandia przeznaczyła 21 mln euro na zakup jednostek Kioto⁸, które posłużą do wypełnienia celu redukcyjnego w drugim okresie rozliczeniowym Protokołu z Kioto (lata 2013 – 2020). W pierwszym okresie (2008-2012) Finlandia zainwestowała ponad 60 mln euro w jednostki Kioto lub bezpośrednio w realizację projektów, których celem jest redukcja emisji gazów cieplarnianych. Wcześniej podobne oświadczenie wydała Szwecja, która również zamierza do 2020 r. zakupić 21 mln jednostek Kioto.

W odwrotnej sytuacji jest Japonia, która do tej pory jako jeden z największych emitentów gazów cieplarnianych była jednym z największych kupców jednostek Kioto. Jednak od dwóch lat konsekwentnie zmniejsza swoje zaangażowanie w rynek jednostek Kioto. Wcześniej agencja NEDO (ang. *The New Energy and Industrial Technology Development Organization*) zakupiła w imieniu rządu prawie 100 mln jednostek Kioto, aby wypełnić cel redukcyjny wynikający z Protokołu z Kioto (6% poniżej poziomu z 1990 r.). Istotnym faktem, z punktu widzenia rynku CO₂, jest to, że Japonia nie przyjęła nowego celu redukcyjnego na lata 2013-2020 w ramach Protokołu z Kioto, a w związku z tym nie będzie mogła kupować jednostek Kioto w przyszłości. Trzeba jednak podkreślić, że Japonia podejmuje działania zmierzające do redukcji emisji, rozwijając m.in. nowy mechanizm - Japoński bilateralny mechanizm offsetowy w handlu emisjami (ang. *BOCM - Bilateral Offset Crediting Mechanism*).

⁷ CDM-EB72-A02, Recommendation to the SBI: Possible changes to the CDM modalities and procedures, Version 01.0

⁸ Carbon Market Europe, vol. 12, issue 12, March 2013

Podpisała już umowy z wieloma krajami azjatyckimi (m.in. Bangladeszem, Indonezją, Mongolią i Wietnamem) w ramach nowego mechanizmu. Cele nowego mechanizmu BOCM, to m.in.: promocja działań ograniczających emisje gazów cieplarnianych, ułatwienie współpracy dwustronnej w dziedzinie zmian klimatu, w sposób jak najlepiej dopasowany do warunków krajowych, przyczynienie się do zrównoważonego rozwoju krajów rozwijających się oraz rozpowszechnianie technologii, produktów i usług niskowęglowych.

Nowe opracowanie KOBiZE pt. „Wykorzystanie CER/ERU W EU ETS – analiza sytuacji w Polsce”

Na stronie internetowej KOBiZE opublikowana została analiza pt. [„Wykorzystanie CER/ERU W EU ETS – analiza sytuacji w Polsce”](#). Jest to druga część opracowania, uwzględniająca dane za lata 2010-2011. Głównym celem analizy jest prezentacja przejrzystych danych dotyczących wykorzystania jednostek CER oraz ERU przez instalacje objęte wspólnym systemem handlu uprawnieniami do emisji. Analiza ukazuje również tło teoretyczne wykorzystania jednostek CER oraz ERU w EU ETS.

Chińskie jednostki poświadczonej redukcji emisji (CCER – Chinese Certified Emission Reductions)

W lipcu 2012 r. Chińska Narodowa Komisja Rozwoju i Reform (NDRC) opublikowała przepisy regulujące handel krajowymi jednostkami dobrowolnych redukcji emisji (VER) pochodzącymi w krajowych projektów CDM. Nadano im nazwę CCER – *Chinese Certified Emission Reductions* - chińskie jednostki poświadczonej redukcji emisji.

Jednostki te będą mogły być rozliczane w powstających 7 lokalnych rynkach EU ETS. Część z zaakceptowanych do rozliczania jednostek pochodzi z projektów CDM poświadczonych przez UNFCCC, jednakże

zakwalifikowanych jako szare CERy⁹, część pochodzi z projektów, z których jednostki nie zostały zakwalifikowane przez UNFCCC przez niedopełnienie jednego lub więcej kryteriów.

Każdy z siedmiu pilotażowych systemów handlu uprawnieniami będzie działał na odrębnych zasadach, np. w prowincji Hubei część emisji ujętych w lokalnym ETS (35% wszystkich emisji CO₂ w tej prowincji) będzie można rozliczać za pomocą CCERów wygenerowanych wyłącznie w tej prowincji. Ma to się przyczynić do lokalnego wsparcia redukcji emisji. Istniejące instalacje biorące udział w lokalnym systemie handlu uprawnieniami będą mogły rozliczyć za pomocą CCERów 15% swoich emisji, natomiast nowe 10% emisji CO₂. Natomiast w 10-milionowym mieście Tianjin, które również zainicjowało lokalny rynek ETS, obejmujący 60% wszystkich emisji CO₂ miasta, instalacje wchodzące do systemu mogą rozliczyć 10%, bez podziału na istniejące i wchodzące do systemu. Nie wprowadzono ograniczenia, jak ma to miejsce w systemie Hubei, można rozliczać część emisji za pomocą CCERów pochodzących z całego obszaru Chin.

Rynek obrotu jednostkami CCER, który obecnie jest w fazie powstawania, stał się już obiektem zainteresowania inwestorów przewidujących potencjalne zyski. Fińska firma nabyła 1,2 mln jednostek CCER pochodzących z projektów wspierających energię odnawialną. Inne firmy zainteresowane handlem jednostkami CCER czekają na regulacje prawne nadające ostateczny kształt pilotażowych siedmiu systemów ETS w Chinach.

⁹ Szare jednostki CER/ERU: jednostki CER/ERU pochodzące z projektów związanych z niszczeniem trifluorometanu (HFC-23) i podtlenku azotu (N₂O) z produkcji kwasu adypinowego, nie będą mogły być wykorzystywane do rozliczania emisji po 2012 roku. Wykorzystanie ww. jednostek będzie możliwe jedynie do rozliczenia emisji z lat 2008-2012 w okresie do 30 kwietnia 2013 r.

Tabela 4. Kalendarium najważniejszych wydarzeń w kwietniu 2013 r.

Dzień	Wydarzenie
11 kwietnia	Parlament Europejski, spotkanie komisji ds. Przemysłu, Badań Naukowych i Energii
16 kwietnia	Parlament Europejski, głosowanie nt. przyjęcia backloadingu na posiedzeniu plenarnym
18 kwietnia	Komisja Europejska, spotkanie Komitetu ds. Zmian Klimatu
22-24 kwietnia	Spotkanie ministrów UE ds. energii i środowiska (Irlandia)
24,25 kwietnia	Parlament Europejski, spotkanie komisji ds. Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności
Terminy aukcji EUA w UE: <u>Sprzedaż uprawnień ważnych z II okresu EU ETS:</u> ⇒ 23 kwietnia: Krajowy Ośrodek zaprasza do wzięcia udziału w dodatkowej rundzie sesji aukcji uprawnień do emisji z rezerwy II-go okresu EU ETS (2008-2012). Do sprzedaży przeznaczają się 18 619 uprawnień do emisji EUA - pochodzących z rezerwy dla zatwierdzonych projektów wspólnych wdrożeń (JI) – start od 12:00 do 14:00 W kwietniu <u>Sprzedaż uprawnień ważnych w III okresie EU ETS*:</u> ⇒ Od 2 kwietnia, każdy poniedziałek, wtorek i czwartek: Aukcja Unijna min. <u>3,462 mln</u> uprawnień EUA (EEX) – start od 9:00 do 11:00 ⇒ Od 5 kwietnia, każdy piątek: Krajowa Aukcja Niemiecka, <u>4,02 mln</u> uprawnień EUA (EEX) – start od 9:00 do 11:00 ⇒ 10, 24 kwietnia: Krajowa Aukcja Brytyjska, <u>4,134 mln</u> uprawnień EUA (ICE) – start od 9:00 do 11:00	

* na podstawie kalendarza aukcji giełd EEX i ICE/ECX

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE

Niniejszy dokument może być używany, kopiowany i rozpowszechniany, w całości lub w części, wyłącznie w celach niekomercyjnych i z zachowaniem praw autorskich, w szczególności ze wskazaniem źródła ich pochodzenia.

Działalność KOBiZE jest finansowana ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Kontakt:

Zespół Strategii i Analiz

Krajowy Ośrodek Bilansowania
i Zarządzania Emisjami

Instytut Ochrony Środowiska -
Państwowy Instytut Badawczy

ul. Chmielna 132/134
00-805 Warszawa

e-mail: raportCO2@kobize.pl